

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska   Marek Antoni Nowicki
Jerzy Ciemniowski   Teresa Romer
Janusz Grzelak   Mirosław Wyrzykowski
Michał Nawrocki

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Siniarska

Warszawa, 16 maja 2018 r.

Stanowisko Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka
w sprawie „zdania odrębnego” sędziego TK Mariusza Muszyńskiego
do postanowienia o umorzeniu postępowania w sprawie K 9/16

Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył do Trybunału Konstytucyjnego tzw. ustawę antyterrorystyczną¹ (sprawa K 9/16), zarzucając jej niezgodność z Konstytucją m.in. poprzez użycie przez ustawodawcę mechanizmów niezasadnie ograniczających prawo do prywatności, wolności (możliwość tymczasowego aresztowania na podstawie jedynie uprawdopodobnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym), czy też niedopuszczalnej w państwie prawnym ogólnikowości użytych pojęć (np. „zdarzenie o charakterze terrorystycznym”).

Pismem z dnia 14 marca 2018 r. RPO wycofał wniosek, argumentując, że w trakcie przygotowywania rozstrzygnięcia zmieniane były składy orzekające, a w składzie mającym rozstrzygnąć wniosek zasiadały osoby nieuprawnione do orzekania w TK.

Jest to trzeci przypadek, w którym Rzecznik wnioskował o umorzenie postępowania z tych samych względów. Poprzednio wnioski dotyczyły zaskarżonych przez RPO ustaw dotyczących prowadzenia inwigilacji oraz korzystania w procesie karnym z tzw. owoców zatrutego drzewa, czyli dopuszczenia przed sądem dowodów zdobytych nielegalnie przez służby specjalne. RPO jest konsekwentny w swoim rozumieniu konstytucyjnych podstaw działania Trybunału Konstytucyjnego. HFPC podziela wszystkie argumenty dotyczące zasadności i celowości podstaw wycofania wniosku. Zbieżność stanowisk RPO i Fundacji ma swoje podstawy w podobnym rozumieniu istoty Konstytucji oraz funkcji ustrojowej organów stojących na jej straży.

Trybunał umorzył postępowanie, zaś w stosunku do tego postanowienia² sformułował „zdanie odrębne” sędzia M. Muszyński, stawiając w nim wniosek o odwołanie Rzecznika Praw Obywatelskich dr. A. Bodnara i zarzucając mu sprzeniewierzenie się ślubowaniu.

¹ Wniosek z dnia 18 lutego 2016 r.

² Postanowienie z dnia 22 marca 2018 r. (sygn. akt K 9/16)

Jednocześnie w tym samym dokumencie zostało zawarte stwierdzenie, że w ramach kierowania przez Prezesa TK pracami Trybunału, prezes ma prawo dokonywać zmian składu orzekającego – m.in. „zmiany sprawozdawcy w wyniku braku akceptacji składu co do przedstawionego projektu itp.”. Ujawniona manipulacja składami dowodzi poważnego naruszenia demokratycznych standardów niezawisłości sędziów konstytucyjnych. Byłoby szczególnie niebezpieczne, gdyby opisane wyżej praktyki manipulacyjne miały zostać przeniesione do innych sądów, które mogą potraktować powyższy sposób funkcjonowania jako modelowy.

„Zdanie odrębne” sędziego M. Muszyńskiego stanowi, naszym zdaniem, rażący przykład nadużycia prawa dla realizacji celów nie znajdujących podstawy w przepisach regulujących funkcjonowanie TK. Nie ma bowiem żadnych podstaw do złożenia zdania odrębnego od postanowienia, którego zakres i treść są determinowane ustawą. Tak właśnie jest w tej sytuacji i TK nie miał innej możliwości rozstrzygnięcia, niż to, które podjął. Tym samym opublikowany przez sędziego M. Muszyńskiego tekst jest wykorzystaniem formy proceduralnej, niewłaściwej w tej sprawie, dla wyrażenia poglądu autora na temat kwalifikacji prawniczych i etycznych dr. Adama Bodnara, Rzecznika Praw Obywatelskich.

Wszystkie te trzy okoliczności – tj. wniosek o odwołanie dr. A. Bodnara z powodów wskazanych w omawianym tekście, ujawnienie i próba legitymizacji praktyk manipulacji składami sędziowskimi, wreszcie wykorzystanie formy proceduralnej niewłaściwej w tej sprawie zmuszają nas do zajęcia stanowiska.

Protestujemy przeciwko formułowaniu zarzutu o sprzeniewierzeniu się przez dr. A. Bodnara ślubowaniu i uchylaniu się od wykonywania obowiązków. Wystarczy zapoznać się z corocznymi sprawozdaniami RPO, przedkładanymi Sejmowi RP, a także śledzić na bieżąco działania podejmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich, by stwierdzić, że Rzecznik Praw Obywatelskich w pełnym zakresie realizuje złożone przez siebie ślubowanie. Stwierdzamy, że to nie Rzecznik Praw Obywatelskich, lecz właśnie Trybunał Konstytucyjny uchyla się od obowiązku skutecznej ochrony wolności i praw jednostki, a także respektowania i uwzględniania wartości dobra wspólnego oraz godności człowieka.

*Zarząd Helsińskiej Fundacji
Praw Człowieka*